

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

§. III. Quinam priuentur ecclesiastica immunitate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

clesia extrahi non posse nisi in casibus exceptis in constitutione Gregorij, & in alijs degradatione dignis.

48 Obseruat tamen idē Dian p. I. tr. I. ref. 25. in fin. quod Regulares delinquentes immunitate non gaudent ex recepta consuetudine approbata à summis Pōtificibus, qui ex processibus causarum regularium, quæ ad sedem Apostolicam, vel ad Sac. Congreg. deferuntur, sciunt, superiores Regulares cōtra eōrum subditos ad capturam procedere etiam in proprijs ecclesijs, & conuentibus, & tamen de hoc eosdem superiores non puniunt, sed potius processus confectos, & sententias latas confirmant.

49 Dixi, etiamsi grauissima, & enormia delicta cōmiserint, quia etiam falsificantes monetam, Raptōres Virginum, Sodomitæ, & alia delicta etiam atrocissima in d. constitutione Gregorij non excepta perpetrantes immunitate gaudent, etiamsi huiusmodi delicta in ecclesia cōmittantur Bonacin. d. disp. 2. q. 3. pu. 16. §. 5. Dian. par. 5. tr. I. ref. 2. & par. 6. tr. I. ref. 14. & 26. & alij communiter; quāuis secus esset de iure communi, ut constat ex cap. fin. de Immun. eccles. qui textus licet loquatur de homicidio, & mutilatione commissa in ecclesia, vel eius Cœmeterio, tamen ex identitate rationis ad alia etiam enormia crimina in eadem ecclesia patrata extendebatur, ut obseruat Sylu. in ver. Immunitas 3. q. 2. Nauo. 25. num. 20. & seq. Clar. d. q. 30. vers. 53 item quæro.

§. III.

Quinam priuentur ecclesiastica immunitate.

50 **P**Lures casus excipiuntur in d. constit. Gregorij XIV. quorū primus est, si fuerint publici latrones: Tales autem sunt, qui in vijs publicis extra urbē depredantur, ut dicūt DD. apud Bonacin. de Censur. in partic. d. disp. 2. q. 3. pun. 16. §. 6. n. 3. publicus verò latro dicitur vel ex notorietate facti, puta si publicè, & palā furatur, aut publicè trāseuntes in vijs innadit, & spoliat, vel in mari palā prædas agit, aut qui ob frequētata latrocinia prolatrone cōmuniter habetur Pan. in c. inter alia de Imm. quæ refert, & sequitur Sylu. in ver. immunitas 3. q. 2. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 2. ref. 13. & alij apud Bonacin. d. disp. 2. q. 3. pun. 16. §. 6. n. 2. vel ex notorietate iuris, ut si crimen in iudicio aliquandò confessus sit, vel propter ipsum damnatus Lex. in sum. to. 3. ver. Immunitas ecclesiarum n. 8. tunc n. immunitate non gaudet, quamuis solitus fuerit furari absque alicuius occisione Ricc. in Prax. par. 2. ref. 12. Vulp. in Prax. Iudic. cap. 3. num. 4.

52 Verum sub nomine publici latronis non includitur Decoctor etiam fraudulentus, quem immunitate gaudere latè probat Dian. par. 1. tr. I. ref. 22. & par. 6. tract. 1. ref. 17.

Nec dicendus est publicus latro,

tro, qui semel, vel bis etiam cum violentia depredatus est, vt exinde immunitate ecclesie priuetur: quemadmodum ex vnico actu fornicationis non dicitur publica meretrix, neque publicus vsurarius, qui semel tantum commisit vsuram *Peguer. decis. Catalon. 40. quem refert Ricc. in Collect. decis. 1792. par. 5. & in Prax. for. eccles. par. 2. ref. 12. & alij apud Dian. p. 6. tr. 1. ref. 15.*

54 Secundò priuantur ecclesiastica immunitate publici viarum Grassatores, qui itinera frequentata. vel publicas vias obsident, & viatores ex insidijs aggrediuntur, Grassator viarum dicitur is, qui vias in vrbe obsidet *l. capitalium S. Grassatores ff. de Pœn. publicus verò Grassator dicitur, qui ob frequentata in vijs publicis crimina fama publica talis existimatur Bonacin. de Censur. in partic. disp. 2. q. 3. pun. 16. S. 6. nu. 3 vbi etiam cum Farinac. Ambrosin. & alijs obseruat, eum non priuari immunitate, qui semel. aut bis aliquem spoliauerit, sed requiritur, quod sæpius hoc crimen commiserit, quia verbum, grassari, frequentationem denotat, idem dicit Vulp. in Prax. iudic. for. eccles. cap. 3. n. 5. Ricc. in Collect. dec. 109. par. 1. Lez. in Sum. q. reg. tom. 3. ver. Immunitas ecclesiarum num. 9. quemadmodum neque ordinaria pœna punitur, nisi sæpius crimen huiusmodi commiserit, vt in d. S. Grassatores, & dicit Peguer. dec. 40. apud Ricc. in Prax. par. 2. ref. 12.*

56 Obserua tamen, quod huiusmodi Grassatores viarum si sæ-

pius tentauerint delicta, sed illa non perfecerint, non sunt excludendi ab immunitate, quia delictum exceptum debet esse actu consummatum *Dian. par. 6. traët. 1. reso. 15. vbi citat Nouar. & alios.*

57 Obserua 2 quod qui itinera priuata, vel occultas vias obsident, non videntur priuari ecclesiastica immunitate, quia Pontifex loquitur de obsidentibus itinera frequentata, vel publicas vias *Lez. loco cit. & alij apud Dian. d. parte 6. traët. 1. resolut. 15.*

58 Tertio eadem immunitate priuantur agrorum depopulatores, hoc est qui segetes, aut fructus, seu vineas, aut agros deuantant *glos. in l. 1. ver. populator. C. quan. lic. vnicuique sin Iud. se vind. quare non solum priuatur immunitate depopulator agri nocturnus, de quo loquitur tex. in cap. inter alia de immunit. eccles. Sylu. in ver. immunitas 3. q. 2. Nau. in man. cap. 25. num. 20. clar. S. fin. q. 30. vers. quero nūquid, verū etiā quilibet depopulator etiam diurnus per dictam constitutionem Greg. XIV. Vulp. d. cap. 3. n. 6. Dian. par. 6. tr. 1. ref. 15. Lezan. to. 3. in ver. immunitas ecclesiarum n. 10. Bonacin. loco cit. n. 5. vbi idem*

59 dicit de incēdente agros, seu vineas, secus de alijs incendiarijs. 60 Quartò priuantur immunitate qui homicidia, & mutilationes membrorum in ipsis ecclesijs, eorumq. cæmeterijs committere non verentur. Quamuis autem Gregorius in d. constit. loquatur per particulam coniunctiuam, & ibi, quæ homicidia, & mutilationes &c. tamen eum Doctores intelligunt

iuxta

iuxta cap. fin. de Immun. eccles. in quo occidentes, vel mutilates priuabantur ecclesiastica immunitate, alias enim nulli ferè homicidæ priuarentur hac immunitate, ut post Farinac. & Peregrin. dicit Bonacin. de censur. in part. disp. 2. q. 3. pun. 16. §. 7. n. 6. Lezan. in summ. qq. reg. tom. 3. ver. immunitas ecclesiarum num. 11.

61. Ex quo inferitur 1. eos immunitate priuari, qui lethaliter vulnerant in ecclesia, seu cæmeterio etiam si vulneratus deinde extra ecclesiã decesserit: quia tunc delictum censetur commissum in ecclesia *Bonacin. ibidem nu. 5. & seq. quod procedit quoad eos tantum qui ex proposito, & deliberatè occidunt, vel mutilant: non autem*

62. si tale homicidium fuisset in ecclesia perpetratum ex rixa subitanea, seu ad alterius prouocationem, vel ad se defendendum *Farinac. de immun. eccles. cap. 16. num. 240. Guttier. pp. 99. lib. 3. q. 1. n. 3. 5. & seq. quos cum alijs refert Dian. p. 1. tr. 1. ref. 11. & par. 4. tr. 1. ref. 107. & par. 6. tr. 1. ref. 7. ubi etiam dicit, ita fuisse in urbe decisum. & ratio est, quia in tali casu occidens, vel mutilans non videtur habere animum irreuerentem offendendi, vel violandi ipsam ecclesiam.*

63. Secus dicendum esset, si quis vulneraret in ecclesia etiam cum sanguinis effusione, sed ex tali vulnerere mors sequuta non sit, tunc enim immunitate gaudebit, quia vulnerare non est mutilare, vel occidere *ita Doctores apud Dian. d. par. 6. tr. 1. ref. 7. vers. onde ex his.*

64. Inferitur 2. quod neque ei im-

munitas suffragatur, qui dum extra ecclesiam existit, plumbea pila per sclopum emissa, aut saxo, vel alio instrumento mutilat, vel occidit, existentem in ecclesia *Farinac. Mar. Ital. Ambrosin. & alij apud Bonacin. ubi sup. nu. 2. Ricc. in collect. decis. 1792. part. 5. Vulp. in. Prax. iudic. cap. 3. m. 9.*

65. E contra verò si existens in ecclesia aliquo instrumento occidit alium extra ecclesiam existentem gaudebit immunitate, illa enim verba Gregorij, *qui in homicidia, & mutilationes membrorum in ipsis ecclesijs, earumque cæmeterijs committere non verentur, denotant actum completum, & perfectum in ecclesia, & idè non sufficit, quod delictum in ecclesia fuerit tantum inchoatum, ut post Bonacinam tenet etiam Dian. par. 1. tr. 1. ref. 9. contra Lezan. in summ. tom. 3. ver. immunitas ecclesiarum nu. 11. & alios.*

65. Hinc etiam fit, ut si quis alium quem violenter extraxerit ab ecclesia, & extra illam occiderit, gaudere quoque debeat immunitate, quia in tali casu homicidium non committitur in ecclesia *Bonac. de legib. disp. 3. q. 7. pun. 6. §. 2. n. 4. Cast. Palau. tom. 2. tract. 11. disp. vn. pun. 9. n. 18. quos refert, & sequitur Dian. p. 6. tract. 1. ref. 7.*

66. Idem dicendum de eo, qui mandauit, alium occidi in ecclesia hic enim morte sequuta gaudebit immunitate, quia *in predicta constitutione Gregorij expressum est, ut occidentes in ecclesijs non gaudeant immunitate, non autem mandantes: nec sub nomine oc-*

eidentis mandans in pœnalibus comprehenditur, ut dicunt Doctores apud Dian. p. 6. tr. 1. ref. 7.

- 67 Infertur 3. eum non priuari immunitate, qui ad ecclesiam confugit patrato homicidio in schalis, atrio, seu porticu, vel sacristia, Căpanili, aut alia mansione ecclesie adhaerente, aut sub ecclesia, vel super tectum, vel ostium ecclesie. *Nau. in man. cap. 27. n. 256. Sylu. in ver. consecratio 2. nu. 5. Dian. p. 3. tr. 1. ref. 39. & par. 6. tr. 1. ref. 7. vers. oritur Sperell. dec. 61. per tot. tum quia in tali casu homicidium non fuit comisum in ecclesia, sed in locis extra ecclesiam: nam appellatione ecclesie in odiosis, seu pœnalibus non venit sacristia, & alia loca ecclesie adhaerentia; quia hæc non sunt principaliter Deo dicata, sed in quamdam consequentiam Sanchez de matrim. lib. 9. disp. 15. n. 31. Dian. ubi sup. d. ref. 7. & ideo in dicta constitutione Gregorij fit specifica mentio de cœmeterio: tum quia paries intermedius separat ecclesiam ab alijs locis eidem ecclesie adhaerentibus. cap. vn. de consecr. eccles. in 6. ubi glos. in ver. pariete. Nau. in Man. c. 16. n. 32. vers.*
- 68 *quartò* Vnde ex sanguinis, vel feminis effusione sequuta in cœmeterio, aut alijs locis ecclesie contigujs ecclesia non polluitur, nec sacrilegium committitur, ut in d. cap. vn. de consecr. eccles. in 6. quãuis gaudeant eiusdẽ ecclesie immunitate, ut supra diximus, & obseruat etiam Bellett. disquis. cleric. tit. de favor. cleric. real. §. 4. n. 31. & seq. & alij communiter. Vnde qui furatus est in sacristia, vel mona-

sterio non tenetur hanc circumstantiam in confessione aperire. *Dian. par. 3. tr. 4. ref. 166. ubi alios refert. & ratio est, quia ad effectum pollutionis, seu violationis, cum sit pœnalis, solus internus ambitus ecclesie spectatur; secus quoad privilegium immunitatis, quod cum sit fauorabile, latè est interpretandum. Dian. part. 6. tr. 1. ref. 1. vers. nec obstat, ubi citat Decian. lib. 3. conf. 80. nu. 19. & 22. Sperell. dec. 63. n. 10. & alios.*

- 70 An verò committens homicidium, aut mutilationem membri in ostio ecclesie gaudeat immunitate? negativè responderi Ricc. in *Prax. for. eccles. par. 2. ref. 4.*

Infertur 4. quod committentes in ecclesijs, vel cœmeterijs alia delicta quantumuis grauia præter homicidia, & mutilationes membrorum, non priuantur ecclesiastica immunitate; quia priuatio immunitatis non est extendenda ultra casus in d. constit. Gregorij expressos, cum simus in odiosis, & pœnalibus. *Lezan. in sum. 20. 3. ver. immunitas ecclesiarum n. 11.*

- 72 Nomine autem membri intelligitur oculus, manus, pes, auris, lingua, vel aliud habens proprium officium distinctum à cæteris. *Ricc. in Prax. for. eccles. part. 2. ref. 67. ubi etiam dicit, quod mamilla in femina inter membra numeratur, quia habet officium per se distinctum; digiti verò non sunt membra, sed pars membri. l. item Off. lius ff. de edil. edict.*

- 74 Quintò priuantur immunitate qui proditorie proximum suum occiderint, hoc est qui occidunt ho-

- hominē omninō incautum, & nihil tale cogitantem, aut cogitare debentem *Giurb. conscrim. 20. n. 13. & seq. Lezan. in sum. qq. reg. tom. 3. ver. immunitas ecclesiarum nu. 12.* puta quando nullus præcedebat rancor, rixa, aut inimicitia, sed potius simulabatur amicitia, quia simul comedebant, vel simul erāt in itinere, & sic vnum gerebatur in corde, & aliud in verbis, *ut d. Bart. in l. respiciendum §. delinquūt n. 1. ff. de Pœn. quem cōmuniter sequuntur Doctores Farinac. to. 1. cōsi. 76. n. 7. Ambrosin. de immun. eccles. cap. 6. nu. 3. & 4. Bonacin. de censur. in p. disp. 2. q. 3. pun. 16. §. 8. nu. 2. & 3. & alij apud Dian. part. 6. tract. 1. resolut. 1. 2.*
- 75 Dicitur etiam homicidium proditorium non solum quando quis alium retrō occidit, sed etiam quando alterum de facie ad faciē offendit incautum sine diffidatione *Ricc. in decis. Cur. Archiep. Neap. par. 1. dec. 80. n. 2. & 3. Cephal. conf. 57. n. 13. lib. 1. Baiard. ad Clar. in §. homicidium n. 2. & seq.*
- 76 Vnde immunitate non gauderet qui aliquem veneno occidit, quia talis dicitur proditor, cum fiat occultē, nec possit præcaueri *Cauat. de Brach. reg. par. 1. nu. 80. Ricc. ut supra dec. 168. n. 1. par. 1. Baiard. loco cit. & alij apud Dian. par. 1. tract. 1. res. 36. & par. 6. tr. 1. resol. 12. vers. sed quod asserit, & alij cōmuniter.*
- 77 Hac etiam immunitate priuatur filius occidens Patrem, aut pater occidens filium, vel frater fratrem, si occisus mortem præuidere non potuit *Bonacin. loco citato*
- n. 3. Lezan. vbi supra n. 11.*
- 78 Secus esset, si quis aliquem animo deliberato, seu præmeditato occidat: non enim ex hoc priuandus est ecclesiastica immunitate, dummodō proditoriē non occiderit: quia *in cōstitutione Gregorij non excipitur homicidium cōsultō, & deliberatē perpetratum, sed tantum homicidium proditorium; qui autem occidit de industria, & appensatē non occidit proditoriē Gaball. in tract. de homicid. n. 388. Tusch. tom. 3. litt. E concl. 11. nu. 9. Charthar. in decis. crimin. dec. 95. per tot. quos refert, & sequitur Dian. par. 6. tr. 1. resol. 13. vbi etiam dicit, hoc ipsum procedere de iure communi ante dictam cōstitutionem.*
- 79 Secundō non priuatur immunitate qui inimicū occiderit à tergo cum tormento bellico ex insidijs, & animo deliberato, hic enim non dicitur proditor in rigore loquēdo, quia occisus debuit se præcauere *Bart. in d. l. respiciendū §. delinquūt n. 1. Farinac. d. conf. 76. n. 7. & 8. Ricc. in collect. decis. 1792. p. 5. Bero. cons. 165. n. 12. vol. 3. Gratian. discept. 380. n. 40. Bonacin. loco cit. n. 3. Lezan. in sum. to. 3. d. ver. immunitas ecclesiarum n. 12. Baiard. ad Clar. d. §. homicidium n. 25. vers. proditoriē & alij apud Dian. par. 1. tr. 1. res. 5. & 35. Genuens. in Prax. Archiep. cap. 76. vbi refert declarationem Clementis VIII. & est cōmunis opinio, quod procedit etiā si quis occideret veneno inimicum etiam dormientem, aut iam reconciliatum, quia semper remanent reliquæ præteritæ inimicitie*

ut post *Rice. dicit Dian. par. 1. tr. 1. ref. 3. 5. par. 6. tr. 1. ref. 12.* hoc tamen intellige, si noua inimicitia, seu occisionis causa post pacem, seu reconciliationem antea initam superueniat *Bonacin. loco citato d. 9. 8. num. 5.*

81 Tertiò nec immunitate priuatur qui proditoriè vulnerauit, si ex eo vulnere mors sequuta non fuerit, quia *constitutio Greg. XIV.* non loquitur de vulnerantibus proditoriè, sed de ijs, qui proditoriè occidunt, & ideò ex vi verborum, requirit actum consummatum cù effectu subsequuto *Peregr. de imm. eccles. cap. 7. n. 13. Farinac. eod. tit. de Immun. cap. 9. n. 145 & seq. quos refert, & sequitur Dian. d. par. 1. tr. 1. ref. 4. & par. 6. tr. 1. resol. 12. Vulp. in Prax. iudic. cap. 3. n. 10. Lezan. doc. citat. ver. Immunitas ecclesiarum numer. 12.*

82 Quartò hac immunitate gaudet qui infidelem proditoriè occiderit: priuatio enim immunitatis imponitur occidèti suum proximum *ex dicta constitutione Gregorij, ibi, qui proditoriè proximum suum occiderint, infidelis verò strictè loquendo non videtur noster proximus, quia nobiscum non communicat in fide, neque in sacramentis, neque in ecclesia Ambrosin. c. 7. n. 12. quem refert Bonacin. de Censur. in part. disp. 2. q. 3. pun. 16. §. 8. numer. 6.*

83 Quintò eadem immunitate gaudet procurans abortum foetus animati sequuto effectu *Bonacin loco cit. n. 8. Dian. par. 7. tract. 5. ref. ult.* Quia infans in tali casu, cum non sit rationis capax, decipi nō

videtur: deceptio enim, & dolus erga illum tantum committitur, qui dolum cognoscere, & præcauere aliqua ratione potest: quãuis contrarium teneat *Lezan. in Sum. to. 3. ver. Immunitas ecclesiarum num. 12. Peregrin. de Immun. eccles. cap. 8. nu. 8. & alij apud præcitatos Doctores, quia occiditur is, qui nullo pacto præuidit, vel præcauere potuit talem mortem.*

84 Sextò priuatur immunitate Assassini, hoc est qui accepto, seu promisso pretio aliquem occidunt incautum, vel occidi mandant, vel ad id cooperantur *glos. & DD. in cap. 20. de Homicid. in 6. Clar. in §. Assassinium in princ. Boss. tit. de mandat. ad homic. num. 14. Lezan. in Sum. to. 3. ver. Immunitas ecclesiarum nu. 13. & alij apud Bonacin. de Censur. in part. disp. 2. q. 3. pun. 16. §. 9. nu. 2. & 9.*

Dixi, qui accepto, vel promisso pretio, primò quia non videtur differentia, an actu detur, vel solum promittatur *secundum Boss. loco cit. num. 14. & omnes, secundò nē comprehenderem eos, qui aliquem occidunt nullo accepto, vel promisso pretio, sed mouetur spe alicuius præmij à mādatore accipiendi Lezan. loco cit. num. 13. Bonacin. ubi supra nu. 3. Dian. par. 1. tr. 1. ref. 18. in fin. tertiò quia non sufficerent ad constituendum reū assassiniij sola verba vrbantatis, seu sola promissio mandantis vaga, & iactatoria, vt si mandans diceret, se nunquam defuturum, in mandatarij necessitatibus: nec item sufficeret, si res parux quantita-*

titatis detur, parum enim pro nihilo reputatur; & ideo in his casibus immunitas locum habet *Bonacin loco cit. Dian. par. 6. tr. 1. ref. 11.* neque si mandatarius acceperit pretium pro itinere faciendo ad occidendum: tunc enim non dicitur reus Assassini, quia iste non dicitur occidere obpretium *Lezan. ubi supra nu. 13*

85 Anverò Iudex, qui pecunia corruptus innocentem ad mortem damnauit, aut testis, qui pretio falsum deposuit, ex quo innocens similiter ad mortem damnatus fuit, gaudeat immunitate? Resp. affirmatiuè, quia isti moraliter, & non phisicè occidunt; ab Immunitate autem excluditur qui propriè, non autè impropriè occidit; & hanc sententiã esse probabilem dicit *Bonacin. de legib. disp. 3. q. 7. pun. 6. §. 4. num. 8. Dian. par. 4. tr. 1. ref. 10. 4.* quamuis alij contrarium sentiant. Vnde etiam falsum reftem, qui nullo recepto pretio causa fuit, vt aliquis ad mortem

86 damnatus fuerit, non dici homicidam proditorium propter eãdem rationem, & ideo non esse priuadum immunitate tenet idè *Dian. par. 6. tr. 1. ref. 26. vers. quæro undecimò, ubi citat Castr. Palatum. to. 2. tract. 11. disp. vn. pun. 10. num. 8.*

87 Dixi, aliquem, quia si rei natura spectetur, assassinium committi potest non solum occidendo Christianum, sed etiam infidelem secundum *Decian. Peregr. & Mar. Ital. apud Bonacin. d. §. 9. n. 9.* & alios apud *Dian. par. 6. tr. 1. ref. 11.* contrarium tamen quoad in-

fidelem dicit *Boss. loco cit. nu. 22. Vulp. in Prax. Iudic. cap. 3. num. 11. Clar. S. assassinium in princ. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 7. ref. 37. & alij,* quod videtur probari ex cap. 1. de *Homic. in 6. ibi, quempiam Christianum*

88 Dixi, occidunt incautum, primò nè comprehenderem eos, qui accepta pecunia aliquem vulnerarunt, quia si non occidunt, non dicitur propriè committere crimè assassini *Vulp. in Prax. c. 3. nu. 11. Dian. d. p. 6. tr. 1. ref. 11. se retractã. à priori sententiã, quam docueras par. 1. tr. 1. re. 18.* Vnde qui accipit pecuniam solum ad vulnerandum, vel percutiendum, non autem ad occidendum, non est Assassinus *Lezan. in Sum. to. 3. verb. Immunitas ecclesiarum. numer. 13.*

89 Secundò nè comprehenderem similiter eos, qui suos inimicos socijs pecunia conductis occidunt, aut qui communem inimicum interficiunt, etiam si ab alijs pecuniam ad hoc acceperint, quia in tali casu non occidunt incautum *ita Farinac. Clar. Ambrosin. & alij apud Bonacin. de legib. disp. 3. q. 7. pun. 6. §. 4. num. 5. Lezan. loco cit. n. 13. Dian. par. 1. tr. 1. ref. 18. & par. 6. tra. 1. ref. 11.*

90 Dixi, vel occidi mandant, tum quia assassinium propriè committitur, dum datur mandatum ad occidendum, non autem ad vulnerandum *cap. 1. de Homicid. in 6.* tum quia etiam mandantes sunt huius criminis rei, etiam si non sequatur homicidium, vt in d. cap. 1. quando saltè deuentum est ad actum insultus, vel vulnerum *Boss. in tit. de*

de mandat. ad homicid. nu. 16. quare etiam mandantem priuari immunitate resoluit Ricc. in Collec. decis. 1792. par. 5. vbi citat Triuis. decis. 18. par. 2.

91 Dixi, vel cooperantur, quia immunitate priuantur etiam fautores, auxiliatores, & receptatores Assassinatorum: isti enim dicuntur etiam rei Assassini iuxta tex. in d. cap. 1. vbi glos. ver. receptauerit de Homicid. in 6. cuius dispositio locum habet non tantum in eo genere personarum, quæ erant Infideles, & appellabantur Assassini, sed etiam in omnibus iuxta communem Doctorum sententiam. Boss. loco cit. d. nu. 16. Clar. in d. Assassinium in princ. quod procedit etiam iuxta constitut. Gregor. XIV. quæ generaliter loquitur de reis Assassini: vnde ita resoluunt Farinac. Gutier. Peregrin. & alij apud Bonacin. d. 9. nu. 7. in fin. Lezan. loco cit. d. n. 13. Dian. p. 4. tr. 1. ref. 33.

92 vbi tamen contrarium tenet in mediatore assassini.

93 Hoc autem delictum probatur per probabilia argumenta, vt in d. cap. 1. de Homicid. in 6. Boss. in tit. de Conuict. nu. 55. Clar. vbi sup. vers. præterea, etiam si indubitata non sint Ricc. in Prax. for. eccles. par. 2. ref. 36. vbi dicit, hanc esse communem: quod est speciale in hoc crimine propter illius atrocitatem, vt dicit Ricc. ibidem d. par. 2. ref. 38.

94 Septimò priuantur immunitate hæresis Rei, sub quorum nomine non tantum veniunt qui pertinaciter contra fidem sentiunt, & Apostata à fide, sed etiam schif-

matici, quiq. auxilium, aut fauorem hæreticis præbent, vt dicunt Doctores, quos refert, & sequitur Bonacin. de Censur. in partic. disp. 2. q. 3. pun. 16. §. 10. vbi etiam notat, hoc procedere, etiam si nondum declarati sint hæretici, sed tales sufficienter præsumantur.

95 Vnde non solum blasphemus hæreticalis, sed etiam quicumque alius de hæresi quouis modo suspectus, si ad ecclesiam confugiat, ab ea à ministris S. Officij indifferenter extrahitur, tum quia talis est reus criminis hæresis, tum quia cum error hæresis consistat in intellectu, non aliter declarari potest, nisi per ipsiusmet rei confessionem Farinac. de Immun. eccles. cap. 13. numer. 175. quem cum alijs refert Dian. par. 1. tr. 1. ref. 38. & p. 4. tr. 1. ref. 51. Ricc. in Prax. for. eccl. par. 2. ref. 9. & in Collec. decis. 75. Lezan. in Sum. to. 3. ver. immunitas ecclesiarum num. 14.

96 Hoc tamen non procedit in alijs blasphemis, quos gaudere immunitate tradit Nau. cap. 25. num. 20. & alij apud Dian. par. 6. tr. 1. ref. 26. neque in Apostata à religione, hic enim gaudet immunitate in omnibus alijs ecclesijs exceptis ecclesijs eiusdè religionis, à qua apostatauit idem Dian. loco proxime citato d. ref. 26. vbi citat Farinac. de Immun. cap. 13. nu. 169. Ital. lib. 1. cap. 3. §. 1. numer. 17. Trullenb. in Decal. to. 1. lib. 1. c. 11. dub. 2. nu. 2. & 3. & alios.

97 Blasphemia verò hæreticalis ea censetur, quæ directè opponitur fidei confessioni: non hæreticalis ea est, quæ fidei confessioni non oppo-

opponitur *Ricc. in Prax. for. eccles. ar. 2. ref. 9.*

98 Octavo priuantur immunitate Reicriminis lese maiestatis in personam ipsiusmet Principis. Quod procedit tribus concurrentibus conditionibus, quarum prima est, vt crimen committant in personam ipsiusmet Principis Superiorem in sua Iurisdictione non recognoscentis, qualis est Summus Pontifex, Imperator, Rex, & similes *Clar. in d. lese maiestatis vers. committitur Dian. par. 1. tr. 1. ref. 6. & alij communiter.* Secunda, vt subditi sint illius Principis ratione domicilij, vel originis iuxta *Clem. pastoralis vers. rursus de sent. & re Iud. Dian. ubi supra ref. 7. Lexan. in Sum. tom. 3. ver. Immunitas ecclesiarum n. 15. & est communis opinio.* Tertia, vt exerceatur actio in: damnum, & offensam personae Principis, vt occidendo, vulnerando, percutiendo, coniu-rando, machinando, hostiliter insequendo personam Principis, aut reuelando hostibus secretum ipsius Principis, vt ab ipsis capiatur, ita *Doctores quos refert, & sequitur Bonacin. de Censur. in partio. disp. 2. q. 3. pun. 16. §. 11. nu. 10. ubi idem dicit de consulentibus, auxiliantibus, aut fauorem praestantibus: isti enim omnes criminis lese maiestatis in personam Principis rei sunt; quod procedit etiam si effectus sequutus non fuerit: in hoc enim atrocissimo delicto punitur solus affectus, praesertim si deuentum fuerit ad actum proximum *l. quisquis C. ad l. Iul. Maiest. & est communis Doctorum senten-**

tia, vt dicit Clar. in d. lese Maiest. vers. scias autem.

99 Hinc infertur primo, quod licet offendens consiliarium supremi Principis, qui assistit lateri eius, dicatur reus lese maiestatis in primo capite, vt in *d. I. quisquis Boss. in tit. de crim. les. maiest. n. 5. Guid. Pap. dec. 344. ubi etiam Add. Vulp. in Prax. Iudic. cap. 3. num. 5. & alij communiter: non tamen priuatur immunitate ecclesiastica, quia solum excipitur offendens personam ipsius Principis *Bonacin. loco cit. d. §. 11. num. 3. & seq. ubi citat Farinac. Peregr. Mar. Ital. & alios Dian. par. 1. tr. 1. ref. 20. & par. 6. tr. 1. ref. 18. Vulp. loco cit. & ita tenent omnes scribentes post bullam Gregorianam.**

100 Vnde hac immunitate gaudet offendentes S. R. Ecclesiae Cardinales, Nuncios apostolicos, Episcopos, vxorem, aut filium Regis, Oratorem, Proregem, aut alios ministros Principis, qui superiorē recognoscunt, vt dicunt citati *Doctores, & de offendente Baronem dicit Ricc. in Prax. for. eccles. p. 2. ref. 3.*

101 Ita etiam quando crimen hoc committitur contra supremos Principes, de eo etiam post mortem delinquentis cognosci, & procedi potest, & defuncti memoria damnari *l. final. C. ad l. Iul. Maiest.* hoc tamen non procedit, quando committitur contra Principes inferiores: tunc enim morte delinquentis crimen extinguitur iuxta communem sententiam, vt dicit *Clar. in d. S. lese maiestatis vers. item licet, immo subdit idē Clar.*

ibidem

ibidem vers. *præterea*, quod de iure pœna confiscationis bonorum non habet locum; quando committitur crimen læsæ Maieſtatis contra Principem inferiorem: sed contrarium in hoc videtur verius per l. *meminisse C. ad l. Iul. maieſt. au. th. bona damnatorum*, & *ibi gloſ. in ver. fisco*, & *ver. iubemus C. de bon. proſcript.* vbi quoad hoc crimē veteres leges confirmantur.

103 Infertur 2. quod ratum habentes, aut defendentes huiusmodi delinquentes post factum, aut scientes delictum patrandum, sed non reuelantes non sunt immunitate privandi: quia particula illa, *in personam*, indicat actionem positivam; rati habitio autem, & omiſſio reuelandi non importat huiusmodi actionem, & influxum positivum, ut cum *Peregr. & alijs obſervat Bonac. d. 8. l. 1. n. 10. Dian. par. 1. tr. 1. ref. 7. & par. 6. tract. 1. resolutione 18.*

104 Infertur 3. Clericos offendentes Principem non esse censendos reos criminis læsæ maieſtatis, etiā si nati sint in terris eiusdem Principis: quia per clericatum à laica potestate exempti sunt *Clar. in d. S. læsæ maieſt. vers. Hinc infertur vbi de communi.*

105 Infertur 4. quod coniurans, seu machinans, ut tradat inimicis regnum, vel Ciuitatem, immunitate gaudet: quia in tali casu delinquens non dicitur coniurare in personam Principis, nec facere actionem in offensionem personæ, sed dignitatis, quæ tali personæ cōpetit *Peregr. de immun. cap. 10. n. 7. Farinacc. in Apend. cap. 14. n. 190.*

Mar. Ital. de immun. lib. 1. cap. 5. §. 7. n. 45. & alijs, quos refert, & sequitur Dian. par. 4. tr. 1. ref. 103.

106 Infertur 5. quod licet subditi per rebellionem resistant suo Principi, illique non obediunt, non tamen priuantur immunitate, si non offendant personam Principis *Dian. par. 1. tr. 1. ref. 7. vbi citat etiam Peregr. de immun. cap. 10. n. 8.*

§. IV.

An reus possit capi in ecclesia, si dubitetur, eum commisisse delictum aliquod in constitutione Gregorij exceptum.

107 **S**I curia secularis prætedat, reum commisisse aliquod crimen exceptum, potest idem reus cum expressa licetia Episcopi servata forma dictæ constitutionis capi, & in carceribus Curia ecclesiastica reponi, & ibi detineri, donec per Episcopum cognoscatur, an verè delictum exceptum commiserit, ut constat ex d. *constit. & notat etiam V. alp. in Prax. Iudic. c. 3. n. 21. Clar. d. fin. q. 30. vers. quæro modo*, & in tali casu Episcopus debet formare processum ad probandum, an delictum sit de exceptis non enim sufficeret, per curiam secularè ostendi, & exhiberi Episcopo processum ab eadem Curia fabricatum, quo constet, delinquentem commisisse crimen exceptum quia Iudex ecclesiasticus non tenetur stare processui facti à Iudice laico *Ricc. in collect. dec. 1792. par. 5. Dian. part. 5. tr. 1. ref. 9. & alijs,* tum quia processus factus à Iudice

ce